

A FELSZÁMOLÓ ÖNÁLLÓ KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉGE A VAGYONTÁRGY VEVŐJE FELÉ

A adós vagyonának felmérésére és értékesítése vonatkozó kötelezettsége teljesítése kapcsán a felszámoló önálló felelősséggel tartozik a nem gondos eljárása miatt a vevőt ért kárért, függetlenül attól, hogy az értékesítési eljárás végeredményeként az adásvételi szerződést a felszámoló az adós és nem saját nevében köti meg.

/Cstv. 48. §, 54.§, 27/A.§(12) bekezdés, Ptk.6:519§, /

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a Győri Törvényszék eredménytelenül zárult csődeljárást követően a perben nem álló P. F.T. Kft. "f.a." – a továbbiakban adós – fizetésképtelenségét hivatalból megállapította és a felszámolását elrendelte. Az alperes a perben nem álló adós felszámolója.

A felszámoló 2014. áprilisában nyilvános pályázatot írt ki – egyebek mellett – az adós tulajdonában lévő gépek megvételére. Az ajánlattételi felhívás „Gépek” megnevezésű 3. pontjának 3.2. alpontja egy 303 tételből álló, „Egyéb berendezések” címen nevesített listára utalt 36.431.000 Ft irányár mellett, mely lista „beépített” megjegyzéssel tartalmazott egy KTS-MG-0016 leltári számú, „klímaberendezés” megnevezésű, 100.000 Ft irányárú tételt.

A felperes képviselői a meghirdetett vagyontárgyakat, berendezéseket a helyszínen megtekintették. A telephelyi bejárást követően a felperes képviselője (N.S.) elektronikus levélben érdeklődött a KTS-MG-0016 leltári számú „klímaberendezés” megnevezésű tételt illetően, tisztázandó azt, hogy a bejáráskor a telephelyen bemutatott légkezelő berendezés a meghirdetett berendezéssel azonos-e, mivel az valójában egy LUWA típusú textilipari berendezés volt. Miután a felperes megerősítette, hogy a helyszínen megtekintett berendezés és az értékesítendő áru azonos, a felperes – egyebek mellett - erre is vételi ajánlatot tett. Az alperes a felperes vételi ajánlatát elfogadta, majd a meghirdetett gépek egy részére - így a klímaberendezés néven meghirdetett berendezésre is - adásvételi szerződést kötöttek 2014. július 17. napján. A légtisztító berendezés vételára 300.000 Ft volt.

Az adásvételi szerződés megkötését követően a felperes a klímaberendezést leszerelte és elszállította, azzal a céllal, hogy azt majd később saját üzemébe beszereli. Csak jóval ezután derült ki, hogy a légtisztító berendezés nem az adós tulajdonát, hanem annak a perben nem álló és az üzemcsarnokot az adósnak bérbeadó P. Zrt. a tulajdonosa. A P. Zrt. felszólította a felperest a leszerelt berendezés visszaszállítására és visszaszerelésére, azonban a felperes ettől - költségei megtérítéséig - elzárkózott. A felperes a berendezést jelenleg is szétszedett állapotban telephelyén tárolja.

A felperes a légtisztító berendezés leszerelésével és elszállításával kapcsolatban felmerült 6.138.056 Ft követelést jelentett be az adós felszámolási eljárásban. A felszámoló a hitelezői igényt 2017. január 11. napján nyilvántartásba vette, kifizetésére fedezet nincs. A berendezés leszerelésének és elszállításának költségei a következők: betonbontási költség 60.000 Ft, targonca- és törmelékszállítás 28.914 Ft, fuvardíj 254.450 Ft, a felhasznált faanyag 80.315 Ft. A berendezés leszerelését a felperes saját dolgozóival végeztette, az ezzel kapcsolatban felmerült és elszámolható kiadás összege nettó 2.481.453 Ft. A berendezés vételára 300.000 Ft. Valamennyi tétel együttesen:3.205.132,-Ft.

Felperes módosított keresetében 3.205.132 Ft + Áfa kártérítés és annak 2014. július 14. napjától számított késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Cstv. 54. §-a és a Ptk. 6:519. §-a (másodsorban a Ptk. 6:142. §-a) alapján.

Arra hivatkozott, hogy az alperes felszámolóként olyan vagyontárgyat értékesített a részére, mely nem képezte az adós tulajdonát, a Cstv. 54. §-a szerinti gondossági szabály megsértésével okozott kárért köteles helytállni. A maga részéről mindent megtett az értékesített berendezés jogi helyzetének tisztázása érdekében. Kárigénye külső kiadásain és alkalmazottai munkájának önköltség számításán alapul.

A felek levelezése során (pontatlanul) csak „klímának”, „klímaberendezésnek”, vagy gyártója/típusa után „LUWA klíma központ” elnevezett berendezés egy komplex textilipari légkezelő berendezés, melyben hűtőegység nem található, az a textiltípus levegőből való kiszűrésére szolgál, s egy konkrét technológiához készült. Emiatt tipikusan olyan berendezés, mely egy felszámolás során nem bevételt eredményez, hanem költséget generál a kiépítés magas költsége miatt. Erre figyelemmel hitelesnek tűnt számára a felszámoló által meghatározott alacsony irányár.

Az alperes, mint felszámoló a pályázati felhívás közzétételét megelőzően nem tanúsított kellő gondosságot az adós vagyonának felmérésében. Az adós leltárában lévő berendezés egyértelműen egy 20 évvel korábbi aktiválású gép, mely nem lehet azonos a vétel tárgyát képező berendezéssel. Az alperes a kellő gondosság hiánya miatt nem látta előre, hogy – tulajdonjog hiányában – érvénytelen szerződést köt vele. Az viszont előrelátható volt az alperes részéről is, hogy amennyiben nem az adós tulajdonát képező eszközt értékesít, abból a vevőnek kára származhat.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy a perbeli igény vele szemben érvényesíthető lenne. Ha mégis, akkor állította, hogy fennállnak a kimentés feltételei. Másodsorban kérte értékelni a felperes közrehatását.

I.: Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a Cstv. 27/A. § (12) bekezdése értelmében az adós képviselőjében járt el, a Ptk. 6:11. §-a szerint az általa képviselőként tett jognyilatkozat közvetlenül a képviseltet (az adóst) jogosítja és kötelezi, így a felperesi jogszavatossági (illetőleg hibás teljesítésből fakadó) kártérítési igény is vele szemben érvényesíthető. A BH2000.417. számon közzétett döntés értelmében felszámolóként kártérítési felelősség akkor terhelhető, ha a felszámoló jogkörétől függetlenül, illetve azt túllépve okozott volna kárt, ami a konkrét esetben nem áll fenn. A jogviszonynak nem alanya, a felperesnek kárt nem okozott, szerződésszegéssel okozott kárért felelőssé nem tehető. Ez a jogi álláspont jelent meg abban is, hogy a felperes az adóssal szemben jelentette be a felszámolási eljárásban a követelését. Annak fedezetlensége nem teremt meg helytállási kötelezettségét.

II.: Másodsorban arra alapította védekezését, hogy magatartása és a felperest ért kár közötti kapcsolat az oksági láncolatban túl távoli, előre nem látható volt (BDT2016.3577.; EBH2008.1868.).

III.: Harmadsorban - a kimentés körében - arra mutatott rá, hogy eljárása megfelel a Ptk. 6:519. és 6:520. §-ban foglaltaknak. Magatartása nem volt felrúgó, az adós nyilvántartását készen kapta, azt nem ő készítette el. E nyilvántartásban egy klímaberendezés szerepelt, nem pedig egy komplett textilipari légkezelő berendezés. Az adósnak volt tehát olyan vagyoni eleme a

nyilvántartás szerint, mely megfelelt a kiírásnak, így azt alappal hirdette meg értékesítésre. A problémát az okozta, hogy a peres felek eltérő tudattartalommal bírtak arról, hogy ez a berendezés a valóságban mit jelent.

Az adós a tulajdonosától, a P. F.Nyrt.-től (jelenleg P. Zrt.) bérelte azt az ingatlant, melyben a szövetkezet üzemelt, s ebben egyetlen klímaberendezés volt telepítve. A klímaberendezést az adós a bérbeadótól vásárolta meg 2008.-ban. Az értékesítést megelőzően (2014. március 25-én) levélben fel is hívta a P. Zrt-t, hogy mivel vannak az adós tulajdonában olyan eszközök, melyek szükségesek lehetnek az ingatlan későbbi használatához, nem kívánja-e azokat a bérbeadó megvásárolni (visszavásárolni). E levél listájában szerepelt a perbeli KTS-MG-0016 leltári számú szövetkezet klímaberendezés is. A levelet a P. Zrt. képviselője (K.G.) továbbította dr. M. Z.-nak (az adós változatlanul alkalmazásban maradt műszaki vezetőjének), aki a megjegyzéseivel ellátott listát visszaküldte. E levelezés során sem tett a P. Zrt. olyan nyilatkozatot, hogy a klímaberendezés nem az adós tulajdonát képezi. Csupán az értékesítés után több mint egy évvel, 2015 szeptemberében nyújtott be a volt bérbeadó kifogást a felszámolás bíróságához.

2014. június 25-én e-mailben arról is értesítette a P. Zrt-t, hogy milyen eszközök kerülnek értékesítésre. Az adós és a P. Zrt. között folyamatos háború dúlt, a tulajdonos a vevők ingatlanba történő bejutását – az ezzel megbízott őrző-védő cég útján – szoroson felügyelte, korlátozta, a perbeli berendezés kiszállítása ellen az általa megbízott őrző-védő szolgálat sem emelt kifogást.

A kimentés szempontjai között jelentőséget tulajdonított annak is, hogy az adós korábbi munkavállalói közül három személyt kizárólag azért foglalkoztatott, hogy az értékesítések során a vevőket megfelelően tudják tájékoztatni és az értékesítést lebonyolítani. Ezek között volt dr. M. Z. az adós volt műszaki vezetője is.

IV.: Negyedsorban arra hivatkozott, hogy a felperes közrehatott kára bekövetkeztében. Az ügylet során a felperes magatartása nem felelt meg a Ptk. 1:3., 1:4. §-ában és 6:62. § (1) bekezdésében foglaltaknak az a jóhiszeműség és tisztesség követelményébe ütközött, nem tett eleget a felperes az őt terhelő együttműködési és tájékoztatási kötelezettségének.

A P. Zrt. tárgyi eszköz leltára szerint a berendezés nyilvántartási értéke 72.940.850 Ft volt. Az adott technológiában jártas személy a felperes volt. Mivel a vételár a berendezés nyilvántartási értékének töredéke volt csupán, s a felperes keresetében maga is elismeri, hogy a felek a levelezésük során pontatlanul azonosították be a berendezést klímaként (LUWA klímaként), akkor járt volna el az adott helyzetben elvárható módon - együttműködési kötelezettségét is teljesítve - a felperes, ha felhívta volna a figyelmét arra, hogy alaposan feltehető, hogy a hirdetésben szereplő klíma és az általa megvásárolni kívánt berendezés nem azonos. A felperesi kárigényt összegszerűségében – annak önköltség számításon alapuló részét – is vitatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 3.205.132 Ft tőkét és annak 2014. július 14. napjától számított késedelmi kamatát, továbbá 431.150 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

I.: Arra hivatkozott, hogy nem volt vitatott a per során a felek között az, hogy a kérdéses gépi berendezés nem tartozott az adós tulajdonába. A Cstv. 48. § (1) bekezdése értelmében a felszámoló jogszabályban előírt feladata az adósi vagyon értékesítése. Az adós törvényes képviselőjeként tett jognyilatkozatai kapcsán a felszámoló a Cstv. 54. §-a alapján saját személyében közvetlenül kártérítési felelősséggel tartozik, ha másnak felróhatóan kárt okoz

(Legfelsőbb Bíróság Pfv.X.21.953/2000.; Fővárosi Ítéltábla 12.Fpkhf.43.537/2017/2.). Erre figyelemmel nincs jelentősége annak, hogy a felperes a kárigényét az adós elleni felszámolási eljárásban bejelentette, s eredménytelenül érvényesítette.

II.: A túl távoli okozati összefüggés, az előreláthatóság hiánya kapcsán sem fogadta el az alperesi érvelést. Rámutatott, hogy az alperes tisztában kellett, hogy legyen azzal, hogy a légtisztító berendezés leszerelése jelentős munkamennyiséggel jár, így ugyancsak jelentős mértékű költséget okoz, hiszen a felperes több ízben megkereste a felszámolót annak tisztázása érdekében, hogy a bontási munkálatok hogyan és miként végezhetőek el.

III.: Az alperes védekezésében előadottakat nem találta alkalmasnak a felelősség alóli kimentésére. A felszámoló feladata az adós vagyonának felmérése. Nem vitatva azt, hogy a vagyon felmérése az iratok hiányosságai miatt gyakran nehézséget okoz, de a Cstv. 54. §-a szerinti fokozott gondossági követelménynek nem feleltethető meg az, hogy a felszámoló olyan vagyontárgyat hirdetett meg értékesítésre, mely az adós leltárában nem is szerepelt. A szakvéleményből kitűnően az adósi leltárban fellelhető KTS-MG-0016 számú L116 típusú berendezés nem az értékesített légtisztító berendezés, hanem a LUWA klímaberendezés vezérlőegységének előírt karbantartásához szükséges diagnosztikai szervizberendezés volt.

Az adós nem saját tulajdonú műhelycsarnokot működtetett, azt a P. Zrt-től bérelte. Mivel a berendezés az épülettel tartós egységben - beszerelve - működött, szükséges lett volna az mindenképpen, hogy az alperes annak tulajdonát a P. Zrt-vel tisztázza. A felszámoló 2014. március 25-i levele ennek nem felel meg, az értékesíteni kívánt gépek, berendezések listája csak azt tartalmazza, hogy egy „beépített klímaberendezés” is értékesítésre kerül, abból nem állapítható meg egyértelműen, hogy ezalatt a LUWA légtisztító berendezést kell érteni.

Az sem kimentési ok, hogy a felszámoló - éppen az értékesítések zökkenőmentessé tétele érdekében - tovább foglalkoztatta az adós három korábbi munkatársát. Ez nem változtat azon, hogy felróható módon az adós leltárában nem is szereplő berendezést hirdetett meg és értékesített.

IV.: A felperes közrehatása sem állapítható meg. A felperes az őt terhelő együttműködési kötelezettségének és kárelhárítási kötelezettségének eleget tett azzal, hogy miután a helyszínen megtekintette a meghirdetett gépeket, berendezéseket, kifejezetten azzal kereste meg az alperest, hogy az pontosítsa, hogy a helyszínen bemutatott berendezés azonos-e a klímaberendezés néven meghirdetett tárgyi eszközzel. Miután ezt az alperes megerősítette, a felperest további vizsgálódási kötelezettség nem terhelte, hiszen az eladó részéről is szakemberek jártak el az értékesítés során, éppen e célból alkalmazta tovább az adós munkavállalóit, így dr. Mentés Zoltán volt műszaki vezetőt is.

Az alperes kizárólag a leszerelésre elszámolni kért önköltségi elemet vitatta, e tekintetben a perben beszerzett szakértői véleményt aggálytalanak tekintette, s ítélezése alapjául elfogadta. A kártérítési összeget nettó összegben határozta meg.

Az elsőfokú ítélet részben történő megváltoztatása és elsődlegesen a kereset teljes elutasítása, másodsorban a marasztalás tőkeösszegének 1.602.566 Ft-ra történő leszállítása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Megismételve az elsőfokú eljárás során általa előadottakat, arra hivatkozott, hogy a szerződésszegéssel okozott kár megtérítése iránti igény az adóssal, s nem vele szemben

érvényesíthető, ő csupán képviselőként járt el, a felperes kára nem a felszámolói jogkörétől függetlenül, annak túllépése folytán keletkezett. (I.)

Ilyen eredmény bekövetkezése általa nem volt előrelátható. A P. Zrt. tulajdonában álló berendezések leltára nem állt rendelkezésére. Nem kellett arra számítani, hogy idegen vagyoni elemet értékesít, mert az adós részére a P. Zrt. korábban minden - a telken és az épületen kívüli vagyontárgyat - értékesített. (II.)

Az elsőfokú bíróság önmagában amiatt állapította meg felróható eljárását, mert olyan vagyontárgyat hirdetett meg, melynek az adós nem volt tulajdonosa. E jogi álláspont azonban nem értékeli a tényállás alábbi elemeit, emiatt téves. (III.)

Csak a következmények utólagos ismeretében merült fel az, hogy jó lett volna tisztázni az épülettel tartós egységben lévő berendezés kinek a tulajdonában áll, ennek elmaradásának oka az volt, hogy nem volt tudomása az eltérésről. Nem került értékelésre, hogy az adós nyilvántartását készen kapta, s abban egy „klíma” berendezés és nem egy komplex textilipari légkezelő berendezés szerepelt, tehát volt klíma megjelölésű vagyoni eleme az adósnak.

A bérbeadónak 2014. március 25-én kelt levelében megvételre kínálta fel a kérdéses berendezést is. Tévesen tekintette hiányosnak e levelét az elsőfokú bíróság. Amikor a Pannon Flax Nyrt.-ből (későbbi nevén P. Zrt.) kivált az adós, a vagyoneleltár a berendezést ekként jelölte meg, s az ingatlanban egyetlen klímaberendezés volt telepítve. E levélre válasz nem érkezett, sőt a P. Zrt. az értékesítésről szóló 2014. június 25-i levélre sem reagált, az eszközök kiszállítása ellen sem ő, sem megbízottja nem tiltakozott, 22 hónapon át nem jelezte, hogy az ő tulajdonát értékesítette volna az alperes.

Értékelendő, hogy - mivel székhelye Budapesten volt, s nem a helyszínen, illetve a hiányzó szakismerete pótlására - az adós korábbi munkatársai közül az értékesítés érdekében három főt tovább foglalkoztatott, azonban e dolgozók részéről sem érkezett irányában jelzés. A P. Zrt. alkalmanként akadályozta is az ingatlanba történő bejutását.

Felperes a textilipari szakmában jártas szakcég, míg az alperes felszámolói feladatokat lát el csupán, nem várható el speciális iparági szakismeretekkel rendelkezzen. Őt tévedésben tartva felperes sem jelezte, hogy ténylegesen nem egy klíma, hanem - több százszoros értékű - komplex szövődei légtisztító berendezés a vétel tárgya. Azt a magyarázatot pedig a szakértő sem támasztotta alá, amivel a felperes a per során megpróbálta igazolni, hogy miért tekintette értékarányosnak a kibontott berendezés értékét a fizetett vételárral. A jelen eljárásban a felperes is elismerte, hogy a felek pontatlanul a klíma, illetve LUWA klíma kifejezéseket használták. Akkor teljesítette volna együttműködési kötelezettségét a felperes, ha felhívja az eladó figyelmét arra, hogy feltételezhető, hogy a hirdetésben szereplő klíma és a megvásárolni kívánt berendezés nem azonos. Ezt nem váltja ki az a megkeresés, melyben az azonosságra rákérdezt.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályi rendelkezések és bírói gyakorlat helyes alkalmazása és felhívása mellett ítélte megfelelőnek az alperesi perbeli legitimációt. A per eldöntése szempontjából jelentőséggel bíró tényállást helyesen állapította meg, s abból helyes jogi következtetést vont le. Adekvát következtetésre jutott az előreláthatóság körében is.

Az alperesnek tisztában kellett lennie azzal, hogy az ingatlannal egybeépített berendezés elszállítása jelentős munkával és költséggel jár.

Az alperes azzal, hogy nem tisztázta sem a berendezés mibenlétét, sem annak tulajdoni helyzetét, felróhatóan járt el, melynek következményeit nem háríthatja másra. Az alperes által értékelni kért körülményeket helyesen minősítette az elsőfokú bíróság akként, hogy azok az alperes kimentését nem alapozzák meg. Nem értékelhető az alperes javára, hogy székhelye Budapesten van, az adós dolgozóinak tovább foglalkoztatása révén lehetősége és kötelessége lett volna a berendezés megfelelő azonosítása, tulajdonjogának tisztázása. Súlytalan védekezésének azon eleme is, hogy a bérbeadó és az adós között az ingatlanba való bejutással kapcsolatos háború dúlt. Ebből is csak az következik, hogy az alperesnek fokozottan oda kellett volna figyelnie a telepen történetekre.

Nem írható a vevő terhére a perbeli probléma, mert a felszámoló egy egyedi hasznosíthatóságú, jelentős költséggel kibontható és újra beépíthető használt berendezést a meghirdetett ár háromszorosáért akként értékesített, hogy annak helyszíni megtekintése után a vevő kérte is a berendezés azonosítását és azt a felszámoló meg is erősítette. Éppen az ezirányú érdeklődése miatt kellett volna a helyszínen lévő és bemutatott, valamint a meghirdetett berendezés azonosságát a felperesnek körültekintően vizsgálnia. Neki azt nem kellett tudnia, hogy az alperes e kötelezettségének nem tett eleget, benne ilyen kétely nem merült fel.

A felszámolótól elvárható, hogy az üzleti- forgalmi élet biztonsága érdekében ténylegesen az adós tulajdonában és leltárában szereplő vagyontárgyakat hirdesse meg értékesítésre. Az nem értékelhető az alperes javára, hogy a bérbeadó az ügylettel kapcsolatosan kifogást nem emelt, s tulajdonjogáról csak 2015 szeptemberében nyilatkozott egy kifogás keretében, ahogy az sem, hogy az adós korábbi munkatársai közül az alperes három személyt tovább foglalkoztatott.

Kárelhárítási, kármegelőzési és együttműködési kötelezettségét megfelelően teljesítette azzal, hogy felhívta az alperes a hirdetett és bemutatott eszköz azonosságának megerősítésére. Elvárható lett volna az alperestől – éppen az adós korábbi dolgozói útján – az eszköz azonosítása, értékének nagyságrendi megbecslése. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, további vizsgálódási kötelezettsége nem volt, az alperes meg sem jelölte azt a felperesi magatartást, melyet - a megtekintést követő megkeresésen túl - ki kellett volna fejtenie.

Megalapozatlannak minősítette a másodlagos fellebbezési kérelmet is. A felszámolónak tisztában kellett volna lennie a meghirdetett berendezés nyilvántartási értékével, tévedését maga idézte elő, azt ő fel sem ismerhette.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki:

---Az adós tárgyi eszköz nyilvántartása 2013. augusztus 31-i dátummal 10.000 Ft bruttó értéken KTS-MG-0016 számon feltüntetett egy klíma berendezést. Az adós 2013.09.30.-i dátummal elkészített leltárában KTS-MG-0016 számon egy L116 típusú klímaberendezés szerepelt, mint meglévő eszköz, melynek aktiválási dátuma 1983. március 31. napja volt.

---A 2007. évben felszerelt, mintegy 7,5 tonna tömegű LUWA textilipari berendezés nem szerepelt az adós leltárában.

---A felszámoló az értékesítést megelőzően - 2014. március 25-én - levélben felhívta a P. Nyrt-t (a későbbi P. Zrt.-t), hogy miután vannak az adós tulajdonában olyan eszközök, melyek

szükségesek lehetnek az ingatlan későbbi használatához, nem kívánja-e azokat a bérbeadó megvásárolni (visszavásárolni). E levél „ingatlan tartozékok” listájában szerepelt egy KTS-MG-0016 leltári számú szövetkezi klímaberendezés is 10.000 Ft bruttó érték és 100.000,-Ft forgalmi érték megjelöléssel. A P. Nyrt részéről eljár K. G. felkérésére az adósnál tovább foglalkoztatott dr. M.Z. a megküldött listán azt a megjegyzést fűzte a klímához, hogy „ha a szövetke, mint olyan megszűnik, úgy nem kell”.

---A bérbeadó 2014. június 25. napján - a vételár kifizetésére utalva - a kiszállítható áruk listájában -egyebek mellett - feltüntetett egy klímaberendezést is.

---A Győri Törvényszék 2016. június hó 8. napján kelt Fpk.H.43/2015/12. szám alatti végzésével a P. Zrt. hitelező által a klímaközpont kiadására irányuló kifogást, arra hivatkozással utasította el, hogy a felszámolási vagyoni körön kívül eső vagyontárgyakkal kapcsolatosan az igények nem kifogás útján, hanem az általános hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság előtt és perben érvényesíthetők.

Az alperes fellebbezése az így kiegészített tényállás alapján sem alapos.

Mindenekelőtt arra mutat rá az ítélet, hogy az alperes fellebbezését a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2010. (III.31.) Kormányrendelet 20. §-a és 29. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A Pp. 253.§ (3) bekezdése alapján a módosított kereset részben elutasító (fellebbezéssel nem érintett rendelkezéseit) nem bírálta felül.

A felülbírálattal érintett körben az elsőfokú bíróság – a tényállás fenti kiegészítésével – a jogvita elbírálásához szükséges és egyben elégséges körben a tényállást feltárta, azt helyesen állapította meg. Az alperesi perbeli legitimáció és a felszámolói kártérítési felelősség szükségképpen elemeinek fennállta, illetve az alperes oldalán a kimentésre/kármegosztásra lapot adó körülmények hiánya kapcsán az elsőfokú bíróság – az alábbiakban részletesen is kifejtettek szerint – helyes jogi álláspontot foglalt el, érdemi döntése is helytálló, így annak megváltoztatására az ítélet a fellebbezésben foglaltak alapján nem látott lehetőséget.

I.

Azzal összefüggésben, hogy kivel szemben érvényesíthető a felperes igénye – az alperes érvelésével szemben – helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy a Cstv. 48. § (1) bekezdése szerint történő vagyoneértékesítés során fennállhat nem csak az adós, hanem a felszámoló kártérítési felelőssége is.

Az alperesi legitimáció körüli vita abból fakad, hogy a perbeli jogvita elbírálására irányadó Cstv. 27/A. § (12) bekezdése értelmében a felszámoló az adós gazdálkodó szervezet képviselőjében jár el, ezt a jogkörét az általa kijelölt felszámolóbiztos útján látja el, ugyanakkor a Cstv. 54. §-a értelmében a felszámoló önálló felelősséggel, a felszámolás során az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondossággal köteles eljárni és kötelezettségeinek megszegésével okozott kárért a polgárjogi felelősség szabályai szerint felel.

Az alperesi érveléssel szemben nem csak akkor állapítható meg a felszámoló kártérítési felelőssége, ha a tevékenységi körön túllépve, vagy a tevékenységi körön kívül eső magatartással okoz a harmadik személynek kárt. Amennyiben a felszámoló a jogkörén belül

marad, akkor is vizsgálendő, hogy a kár a felszámoló önálló felelősséggel végzett tevékenységével áll okozati összefüggésben vagy attól függetlenül. Ha az adós a felszámolás alatt tovább folytatja termelő tevékenységét, és ennek során keletkezik a kár a vele szerződésben álló partnernél, hasonlóan, ha az adós vagyonának szabályos értékesítése során kerül sor hibás teljesítésre, úgy – a felszámoló önálló felelősséggel végzett tevékenységével kapcsolatos többlettényállás hiányában – csak az adós felelőssége merül fel.

A felszámoló azonban a jogkörén belül eljárva okozott kárért is felel mindazon esetekben, amikor a kár a felszámoló önálló felelősséggel végzett tevékenysége (pl. számviteli feladatok teljesítése; a felszámolás bonyolítása, ideértve az értékesítést és a vagyon felmérését) során tanúsított jogellenes magatartás (mulasztás) miatt merül fel. Ellenkező értelmezés felelőtlenné tenné az ilyen jellegű felszámolói tevékenység folytatását.

Ennek megfelelően alakult a bírói gyakorlat is. Ha az adós vagyonának értékesítésére vonatkozó szabályok megsértésével a felszámoló, másnak kárt okoz, úgy azért az adós felelősségétől függetlenül önálló kártérítési felelősséggel tartozik, mely a felszámoló ellen indított perben érvényesíthető (EBH2001.550.).

A konkrét esetben a felperes nem hibás teljesítésen alapuló vagy jogszavatossági igényt érvényesít (amit az alperessel szemben nem is érvényesíthetne, s a szerződő partner felszámolás alatt állására tekintettel a tulajdonszerzés akadályai sem hárítható el). A felperes kárát nem a Ptk. 6:11. § (1) bekezdése szerinti valamely megtett jognyilatkozat, hanem az adós vagyona helyes felmérésének elmaradása okozta. Az adós Cstv. 4. § (1) bekezdése szerinti vagyonának felmérésére és értékesítésére vonatkozó kötelezettsége teljesítése kapcsán a felszámoló önálló felelőssége nem vitatható.

Azt kell vizsgálni, hogy az adós tulajdonjoga hiányában (és a tulajdonszerzési akadály elháríthatatlansága miatt) érvénytelen adásvételi szerződés megkötése és teljesítése miatt érte-e kár a felperest és az okozati összefüggésben áll-e az adós felszámoló fenti - önálló felelősséggel végzett – tevékenységével. Emiatt nincs jelentősége annak, hogy az értékesítési eljárás végeredményeként az adásvételi szerződést a felszámoló az adós és nem saját nevében köti meg.

Nem csupán az adásvételi szerződés teljesítése kapcsán felmerült egyéb költségek, hanem maga a vételár is érvényesíthető a jelen per alperesével szemben (megjegyezve, hogy a vételár a peradatok által igazoltan nem volt az érvénytelen szerződéses jogviszony keretében sikerrel visszakövetelhető). A kereset vételárat meghaladó részében a vevőnek nincs olyan kötelezettsége, hogy igényét előbb az eladóval szemben kísérelje meg érvényesíteni (BH2018.15.), nincs olyan előfeltétel, mely a szerződésen kívüli kárigény érvényesíthetőséghez előbb a kontraktuális kártérítési felelősségén alapuló igény érvényesítését, illetve ezt követő behajthatatlanságát követelné meg.

II.

Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra is, hogy az alperesnek az értékesített vagyontárgy beépített (ingatlan tartozéki) jellege folytán és a felek levelezésében is megjelenített jelentős kiépítési időszükségletére (7-8 nap) tekintettel tisztában kellett lennie azzal, hogy a légtisztító berendezés leszerelése és elszállítása jelentős költséggel járhat. Emiatt abban az esetben, ha az értékesített vagyontárgy nem az adós tulajdonát képezi, úgy a felszámoló - mint az esemény sor elindítója - részéről nem minősíthető előre nem láthatónak a felperes károsodása.

III.

A konkrét esetben a felperest ért kár nem volt függetleníthető a felszámoló eljárásától, az eldöntendő kérdés az, hogy a felszámoló a felszámolási vagyon felmérésével és értékesítésével kapcsolatos kötelezettségei teljesítése során az adott helyzetben általában elvárható gondossággal járt-e el, azaz eleget tett-e a felszámolásra irányadó jogszabályokból eredő speciális, illetve a Ptk. általános – a kártérítési felelősség alapjául szolgáló – elvárhatósági mércéinek. Az elsőfokú bíróság helyes álláspontot foglalt el annak terén, hogy az alperese nem tudta sikerrel kimenteni magát, arra az elsőfokú eljárásban általa előadott és a fellebbezésében megismételt körülmények nem adnak alapot.

A Cstv. 46. § (1) bekezdése értelmében a felszámoló felméri a gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetét. Ha a Cstv. 31. § (1) bekezdése alapján részére átadott iratanyag hiányos, először e hiányosságok pótlása iránt kell intézkedni, ellenkező esetben nem tudja elkészíteni a nyitómérleget sem megfelelően. Emiatt nem hivatkozhat a kimentés alapjául arra, hogy „kész nyilvántartást” kapott. A tevékenységzáró mérlegben feltüntetett vagyontárgyak meglétét, beazonosíthatóságát, tulajdoni helyzetét a felszámoló kontrollálni köteles.

Az alperesnek az értékesített vagyontárgy beépített (ingatlan tartozéki) jellege, s az ingatlan harmadik személy tulajdonában állására figyelemmel fokozott gondossággal kellett volna eljárnia annak elhatárolása kapcsán, hogy mi minősül az adós és mi a bérbeadó vagyonának. Éppen a beépítettség ténye, a tartozéki jelleg folytán közömbös a felszámoló azon érvelése, hogy a P. Nyrt. - a telken és az épületen kívül - mindent eladott az adósnak. Ez nem mentesítette a felszámolót a tulajdoni helyzet tisztázása alól, sőt éppen e körülmény tette azt kiemelt jelentőségűvé.

Kellő gondosság mellett fel kellett volna ismernie a felszámolónak, hogy az adós tevékenység záró mérlegében 2013. augusztus 30. napján 10.000 Ft bruttó értékben feltüntetett klímaberendezés, melynek aktualizálására 1983. március 31. napján került sor, nem lehet azonos a mintegy 7,5 tonna súlyú, 2007-es gyártású légtisztító berendezéssel. Emiatt súlytalan azon hivatkozása, hogy volt olyan vagyoni eleme az adósnak, mint amelyet elhallgatott.

Megfelelő gondosság mellett a felszámolónak fel kellett volna ismernie, hogy az adós leltárában ténylegesen nem is szerepelő ingóságot értékesít. (Mivel egyik felmerült tétel sem azonosítható a vétel tárgyával, annak nincs jelentősége, hogy az adós leltára az 1983-ban üzembe helyezett klímaberendezést, vagy a szakvélemény szerinti, a perbeli LUWA klíma vezérlőegységének karbantartásához beszerzett diagnosztikai szervizberendezést tartalmazta, mindenesetre a per adatai az előbbi valószínűsítik.)

A fentiek mellett az is indokoltá tette volna a P. Nyrt. célzott - e berendezésre vonatkozó - megkeresésével a légtisztító berendezés tulajdoni háttérének tisztázását, hogy az adós leltára pontatlan volt, a beazonosíthatóságot egyértelműsítő gyári számot és típust nem tartalmazott, és kontrollképpen a felszámoló nem rendelkezett a P. Nyrt. leltárával.

Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra is, hogy a felszámoló 2014. március 25-i a P. Nyrt.-nek megküldött levele kellő részletezettséggel és figyelemfelhívó jelleggel e téren nem bírt. A „beépített klímaberendezés” megjelölésből az attól minden paraméterben eltérő textilipari légtisztító berendezés nem azonosítható be, emiatt a bérbeadói utócselkmények (a

berendezés értékesítése és a kiszállítása elleni tiltakozás elmaradása) is súlytalanok a jogvita elbírálása szempontjából.

Legkésőbb a felperesi, az eszköz mibenlétét tisztázni kívánó érdeklődés alapján pótolnia kellett volna az alperesnek a berendezés beazonosítása, tulajdoni helyzete és értékének tisztázása terén hiányzó ismereteit – végső esetben szakértői vélemény beszerzése útján.

Helyesen mutatott rá a felperes fellebbezési ellenkérelmében, hogy a felszámoló budapesti székhelye a kimentés alapjaként nem vehető figyelembe. Ahogy az sem, hogy a textilipari tevékenység kapcsán részben hiányzó szakértelmét az adóstól független teljesítési segéd helyett az adóssal munkaviszonyban álló és tovább foglalkoztatott személyekkel pótolta, de az eltérést azok sem jelezték. Mulasztásuk a felszámolót nem mentesíti.

A szakértelem nélkül is észlelhető ellentmondásokra tekintettel nincs jelentősége annak, hogy a felek levelezése szakmai szempontból mennyiben határozta meg pontosan a berendezés mibenlétét („klíma”, „LUWA klíma”). A fellebbezésben foglaltakkal szemben az alperesnek önmagában a berendezés paraméterei (súlya, összetettsége) alapján is gondolnia kellett volna arra, hogy a bemutatott berendezés nem egy egyszerű klíma.

IV.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes terhére a Ptk. 6:525. §-a szerinti, kármegosztásra okot adó károsulti közrehatás sem állapítható meg, így a másodlagos fellebbezési kérelem is alaptalan. Az alperesnek a saját mulasztása miatt nem volt ismerete az általa meghirdetett, majd a felperes érdeklődésére mibenlétében is pontosított berendezés és az adós leltárában szereplő berendezés és e kettő tulajdoni helyzetéről.

A felperesnek az adós mérlegének tartalmát, a berendezés előzményi életét nem kellett vizsgálnia. A felperes kellő indokát adta annak, hogy az értékeltérést miért tekintette reálisnak. Azt is figyelembe véve, hogy az alperes maga is műszaki szakemberek közreműködésével járt el, nem volt elvárható a felperestől, hogy az irányár helyes meghatározását megkérdőjelezze.

Az alperesi érveléssel szemben a felperes eljárása megfelelt a Ptk. 1:3. § és 1:4. §-a szerinti értelmezési alapelveknek, s (azt is értékelve, hogy az eladó is szakemberekkel járt el) eleget tett együttműködési és tájékoztatási kötelezettségének is azzal, hogy a helyszíni bejárást követően kifejezetten rá is kérdezett a hirdetés tárgyát képező beépített klíma és a helyszíni bejárással kapcsolatos bemutatott légtisztító berendezés azonosságára.

V.

A felszámoló felelőssége az adósnak a felszámolás kezdő időpontjában meglévő – illetve a felszámolás alatt szerzett – vagyonával (Cstv. 4. § (1) bekezdés) összefüggésben áll fenn. A 2009. augusztus 31-ig hatályos szöveg a felszámoló felelősségét a felszámolás kezdő időpontjában meglévő, illetve a felszámolás alatt szerzett vagyon mértékére korlátozta (pro viribus felelősség). A jelen jogvitában alkalmazandó jogszabályi rendelkezések szerint azonban a felszámoló már a teljes, az elsőfokú bíróság által az aggálytalan szakvélemény alapján meghatározott kárt köteles megtéríteni.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit - az indokolás kiegészítésével - helybenhagyta.

Győri Ítéltábla Gf.II.20.007/2020/9. szám